

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

اسلام هراسی در اروپا

(به بهانه اظهارات ضد اسلامی رئیس جمهور فرانسه)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: مهدی ناجی

۱	نکات برجسته
۲	مقدمه
۳	اسلام هراسی در فرانسه
۳	* اسلام هراسی مکرون در فرانسه
۳	* افزایش رشد ۵۴ درصدی اقدامات خصمانه علیه مسلمانان در مقایسه با سالهای پیش
۴	اسلام هراسی در آلمان
۵	* جنبش ضداسلامی در آلمان
۵	* اهانت به مقدسات مسلمانان
۵	راه‌های مقابله با راهبرد اسلام هراسی غرب
۵	* تاکید بر برخورد دوگانه غرب با آزادی بیان
۵	* عدم تطابق و خلاف قوانین بودن اقدام غرب علیه اسلام با اسناد و میثاق‌های بین‌المللی مصوب خود غربی‌ها؛
۶	کلام آخر

- اظهارات ضد اسلامی مکرون، رئیس جمهور فرانسه مبنی بر اینکه فرانسه همچنان به انتشار کاریکاتورهای توهین آمیز علیه رسول گرامی اسلام (ص) ادامه خواهد داد^۱، تازه ترین اقدام ضد اسلامی غرب علیه جهان اسلام است.

- از جمله پدیده‌های مهمی که از دیرباز در دستور کار کانون‌های معارض با اسلام قرار داشته است، می‌توان به تولید تصویری منفی از اسلام اشاره داشت که امروزه با عنوان تخصصی "اسلام‌هراسی" از آن یاد شده است.^۲ غربی‌ها با اذعان به گسترش روزافزون اسلام در جهان غرب و افزایش جمعیت مسلمانان در این کشورها، موضوعی به نام «اسلام‌هراسی» را مطرح کرده‌اند و در رسانه‌هایشان به صورت گسترده بدان می‌پردازند.

- انتشار کاریکاتورهای موهن در نشریات مختلف دانمارکی، تهیه و انتشار فیلم‌های مختلف از جمله «فتنه»، رستلر و «بی‌گناهی مسلمانان» و کاریکاتور موهن درباره پیامبر گرامی اسلام (ص) در نشریه فرانسوی «کلوزر» و انتشار مکرر کاریکاتورهای اهانت آمیز به ساحت پیامبر رحمت و مهربانی در نشریه شارلی ابد و ... از نمونه‌های اسلام‌هراسی است.^۳

- به گزارش مرکز تحقیقاتی «پیو»^۴، اسلام در حال حاضر بیشترین رشد را در قیاس با سایر ادیان جهان دارد. در حال حاضر حدود ۸،۱ میلیارد نفر مسلمان در جهان وجود دارد که تقریباً یک چهارم جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند و اسلام دومین دین بزرگ از لحاظ تعداد پیروان بعد از مسیحیت محسوب می‌شود. تخمین زده می‌شود در اواسط قرن ۲۱ (بین سال‌های ۲۰۵۰ تا ۲۰۷۰)، اسلام پرجمعیت‌ترین دین جهان شود. اسلام پرسرعت‌ترین دین در حال رشد در اروپا است و تعداد مسلمانان اروپا در ۳۰ سال گذشته سه برابر شده است. از نیمه سال ۲۰۱۰ تا نیمه ۲۰۱۶ سهم مسلمانان اروپا یک در صد افزایش یافته و از ۳،۸ در صد (۱۹،۵ میلیون نفر) به ۴،۹ در صد (۲۵،۸ میلیون نفر) رسیده است و پیش‌بینی می‌شود که جمعیت مسلمانان اروپا تا سال ۲۰۵۰ به حدود ۶۰ میلیون نفر برسد و حدود ۱۱،۲ درصد و حتی بیشتر از کل جمعیت اروپا را تشکیل خواهند داد.^۵

^۱ - مشرق نیوز، پاسخ محکم به هتاکی ماکرون به پیامبر اسلام، ۱۳۹۹/۰۸/۰۲

^۲ - «اسلام‌هراسی در اروپا؛ ریشه‌ها و عوامل»، khamenei.ir، ۱۳۸۶/۷/۱.

^۳ - «اسلام‌هراسی و راهبردهای مقابله با آن»، اکبر نصراللهی، ۱۳۹۹/۶/۱۴.

^۴ - pew

^۵ - «ترس غرب از گسترش روزافزون اسلام در اروپا»، خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۷/۲.

- اهانت غربی‌ها به دین میبین اسلام، و اسلام هراسی کلید خورده است. در موج جدید این اهانت‌ها ابتدا نسخه‌ای از قرآن کریم در شهر «مالمو» سوئد سوزانده و فیلم آن در شبکه‌های اجتماعی پخش شد. سپس، در فرانسه نشریه هتاک «شارلی ابدو»، با چاپ کاریکاتوری، به پیامبر اسلام (ص) مجدداً اهانت کرد. به اعتقاد کارشناسان، این اهانت‌ها کاملاً هدفمند صورت می‌گیرد و سران کشورهای اروپایی سودای بازگشت به دوران تسلط خود بر جوامع اسلامی را در سر دارند. آنها خوب می‌دانند که اولین و مهم‌ترین مانع در مقابل تسلط شان بر کشورهای اسلامی، دین اسلام است و به همین خاطر، این دین را هدف قرار می‌دهند. البته، غرب به رسم همیشگی خود، این اهانت‌ها را تحت پوشش آزادی بیان، توجیه می‌کند. همین استدلال مکارانه را «امانوئل ماکرون» رئیس‌جمهور فرانسه، هم در واکنش به اقدام نشریه «شارلی ابدو» به کارگرفت؛ او در پاسخ به سؤال خبرنگاری، مدعی حمایت از آزادی بیان شد و گفت که توهین به پیامبر اسلام (ص) و مقدسات مسلمانان از سوی یک نشریه فکاهی در فرانسه را محکوم نخواهد کرد. این استدلال در حالی صورت می‌گیرد که فرانسه در جاهایی که منافعش در خطر قرار می‌گیرد، از بزرگ‌ترین ناقضان اصل آزادی بیان است.^۱

- رسانه‌های غربی، با استفاده از منابع مالی درخور ملاحظه و شبکه‌های متنوع در تلاش‌اند تصویری نامناسب و غیرواقعی از اسلام و مسلمانان به مردم خود ارائه دهند و این‌گونه به افکار عمومی خود القا می‌کنند که مسلمانان خود را برتر از دیگران می‌دانند؛ اسلام در صدد است بر سراسر جهان حکومت کند؛ اسلام حقوق بشر را نقض می‌کند؛ اسلام مروج خشونت‌طلبی، حامی و مولد تفکر تروریستی است و اسلام با حکم جهاد، جنگ و خون‌ریزی را امری مقدس می‌شمارد.^۲

در تازه‌ترین اقدام، امانوئل ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه در اظهاراتی ضد اسلامی اعلام کرد؛ فرانسه همچنان به انتشار کاریکاتورهای توهین‌آمیز علیه رسول گرامی اسلام (ص) ادامه خواهد داد. در چند روز قبل از آن نیز رسانه‌های غربی به بهانه قتل یک معلم تاریخ در فرانسه موج جدیدی از اتهام و تخریب را علیه اسلام و مسلمانان به راه انداختند. در نوشتار پیش‌رو نگاهی به اسلام هراسی در غرب و برخورد دوگانه آنها در مقابله با موضوع آزادی بیان خواهیم داشت.

۱ - «موج تازه اهانت‌ها به اسلام از سوئد تا فرانسه»، کیهان، ۱۳۹۹/۶/۱۲.

۲ - «ترس غرب از گسترش روزافزون اسلام در اروپا»، خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۷/۲.

اسلام هراسی مکرون در فرانسه

افزایش رشد ۵۴ درصدی اقدامات خصمانه علیه مسلمانان در مقایسه با سال‌های پیش

✱ اسلام هراسی مکرون در فرانسه

در تازه‌ترین مورد اسلام هراسی، «مانوئل ماکرون» رئیس‌جمهور فرانسه سخنان توهین آمیزی نسبت به دین مبین اسلام و شخص رسول گرامی اسلام (ص) بیان داشته و اعلام کرده؛ فرانسه همچنان به انتشار کاریکاتورهای توهین آمیز علیه رسول گرامی اسلام (ص) ادامه خواهد داد.^۱ چند روز قبل از آن نیز رئیس‌جمهور فرانسه سخنان توهین آمیزی نسبت به دین اسلام روا داشته و کامل‌ترین و آخرین دین آسمانی را مولد بحران در جهان دانسته است.^۲ همچنین ماکرون رئیس‌جمهور فرانسه، روز جمعه (۲ اکتبر ۲۰۲۰، ۱۱ مهر ۱۳۹۹) در نطقی که توجه رسانه‌ها را به خود جلب کرد از لایحه دولت فرانسه برای مقابله با «جدایی طلبی مذهبی» و ممانعت از نفوذ دیدگاه‌های افراط‌گرایانه پرده برداشت و اعلام کرد که قصد دارد با لغو سیستم آموزش و تربیت امام‌های مساجد و واعظان مذهبی در خارج از کشور، اسلام در کشورش را از نفوذ خارجی آزاد کند. این لایحه که پیش‌نویس آن قرار است تا پایان سال جاری در اختیار شورای وزیران قرار گیرد و اوایل سال آینده میلادی نیز به پارلمان فرانسه ارائه شود محدودیت‌هایی برای آموزش و فعالیت محافل و تشکل‌های اسلامی فراهم می‌کند. بر اساس طرح ماکرون، همچنین قرار است نظارت بر شیوه تربیت و آموزش امامان جماعت و واعظان اسلامی و نیز کنترل بر چگونگی تامین اعتبارهای مالی و بودجه نهادهای مذهبی تقویت شود. ماکرون برای توجیه اقدام ضد اسلامی خود مدعی شد که اسلام هم اکنون همه‌جا در سراسر دنیا با بحران روبرو است. رئیس‌جمهوری فرانسه ادعا کرد که بحران کنونی اسلام نه تنها در کشور وی بلکه در سراسر جهان مشهود است. ماکرون اعلام کرد که قصد دارد زمینه آموزش فرهنگ و تاریخ اسلام را در کشورش با اختصاص ۱۰ میلیون یورو برای تاسیس بنیاد اسلام فرانسه و تشکیل یک موسسه ویژه علمی در زمینه اسلام‌شناسی تقویت کند.^۳

✱ افزایش رشد ۵۴ درصدی اقدامات خصمانه علیه مسلمانان در مقایسه با سال‌های پیش

گزارشی که اخیراً مرکز ملی مبارزه با اسلام‌ستیزی در فرانسه ارائه کرده است حکایت از آن دارد که در بین کشورهای اروپایی فرانسه بیشترین آمار اسلام‌ستیزی و حمله و تعدی و تجاوز به حقوق مسلمانان را دارا بوده است. متأسفانه در فرانسه هر ساله از

^۱ - مشرق نیوز، پاسخ محکم به هتاکی ماکرون به پیامبر اسلام، ۱۳۹۹/۰۸/۰۲

^۲ - جام جم، ۱۳۹۹/۷/۲۷

^۳ - خبرگزاری مهر به نقل از یورونیوز، ۱۳۹۹/۷/۱۱

اسلام و مسلمانان به زشت‌ترین شکل ممکن یاد می‌شود با مشاهده این گزارش که از افزایش رشد ۵۴ درصدی اقدامات خصمانه علیه مسلمانان در مقایسه با سال‌های پیش در فرانسه حکایت دارد تاسف و تأثر عمیق مسلمانان در سراسر جهان را برمی‌انگیزاند. عبدا... ذکری رئیس مرکز پایش اسلام هراسی در فرانسه در خصوص دلایل این موضوع اشاره داشته است که کینه‌های عمیق قدیمی و دیرینه در غرب از اسلام و همچنین تبلیغات رسانه‌های غربی باعث شده که از اسلام چهره‌ای خشن و تندرو ارائه نمایند و همین امر یکی از عوامل رشد اسلام ستیزی در غرب و فرانسه شده است. در هر صورت تا زمانی که ما مسلمانان خودمان به فکر احیا و ترویج و تبلیغ اسلام اصیل و حمایت از جامعه مسلمین در جای جای عالم برنیاییم وضعیت به همین منوال خواهد بود. طوری که کسی مثل مکرون به دنبال اسلام روشنگر به قول خودش خواهد بود. اما رسانه در این زمینه بسیار می‌تواند به کمک آید. در وهله اول باید در رسانه به دنبال تفکیک موضوعی در تبلیغ و تبیین اسلام و حیانی از تفکرات غلط اسلام و هابی سلفی تندرو باشیم. در این زمینه با ایجاد نشست‌های مختلف تلویزیونی با حضور اندیشمندان مختلف از مذاهب مختلف اسلامی سعی در روشنگری در این زمینه داشته باشیم؛ امری که در حال حاضر به صورت دست و پا شکسته در شبکه‌های مختلف برون مرزی در حال انجام است.

■ اسلام هراسی در آلمان

از منظر سیاستمداران آلمانی، همواره بین اینکه «اسلام به آلمان تعلق دارد یا ندارد؟»، اختلاف نظر وجود داشته است. در حالی که کریستین وولف، رئیس جمهور اسبق آلمان در سال ۲۰۱۰ گفته بود «اسلام به آلمان تعلق دارد» و آنگلا مرکل، صدر اعظم آلمان نیز در سال ۲۰۱۵ اعلام کرد با این مسئله موافق است اما به طور مثال هورست زهوفر، وزیر کشور فعلی که تا پیش از این، سالیان سال، رهبر حزب سوسیال مسیحی (یکی از دو ضلع تشکیل دهنده احزاب متحد مسیحی و تشکیل دهنده ائتلاف بزرگ دولت بیستم جمهوری فدرال آلمان با حضور حزب سوسیال دموکرات است) بر این باور است که: «اسلام به آلمان تعلق ندارد اما مسلمانانی که در آلمان زندگی می‌کنند، متعلق به این کشور هستند.» وی همچنین بر این باور است که مسلمانان نباید در کنار یا برابر مردم آلمان ظاهر شوند بلکه باید با آنها زندگی کنند. صدراعظم آلمان و اکثر سیاستمداران مطرح آلمانی نظیر فرانک والتر-اشتاین مایر، رئیس جمهور آلمان، بارها خواستار همگرایی و درک متقابل جامعه مسلمان مقیم آلمان با هنجارها و مقررات دموکراتیک حاکم بر این کشور شده‌اند.

* جنبش ضداسلامی در آلمان

ظهور جنبش ضداسلامی آلمانی «پگیدا» در آلمان که در لغت به معنای «اروپاییان میهن پرست علیه اسلامی شدن غرب» با هدف مخالفت با مهاجرت مسلمانان به این کشور است، یکی از مطالبات این جنبش بیگانه‌ستیز و اسلام‌هراس در تشدید قوانین مهاجرتی به ویژه در خصوص مسلمانان برای ورود به خاک و زندگی در این کشور است. در نظر سنجی که موسسه افکارسنجی «پیو» در سال ۲۰۱۷ در کشورهای اروپایی و غربی در مورد اسلام‌هراسی انجام داد، مشخص شد: نمایان و آشکار بودن هویت اسلامی مسلمانان برخلاف اکثر ادیان آسمانی دیگر، در کشورهای غربی شامل پوشش روسری، برقع، عدم مصرف گوشت خوک، عدم شرکت در کلاس‌های درس شنا، ساخت مناره و مساجد، پخش صدای اذان، مصرف الکل، و ... از چالش‌های تقویت «اسلام‌هراسی» و حتی «اسلام‌ستیزی» در این کشورهاست.^۱

* اهانت به مقدسات مسلمانان

دیده‌بان حمایت از حقوق اقلیت‌های مسلمان در واکنش به حوادث اخیر در اروپا نوشت: نکته قابل تأمل در خصوص مسئله اهانت به مقدسات مسلمانان این است که تمامی این اتفاقات در برابر دیدگان نیروهای پلیس در غرب رخ می‌دهد. ما این مسئله را در هلند، فرانسه، دانمارک و دیگر کشورهای اروپایی مشاهده کرده‌ایم. افراد هتاک جز در برابر نیروهای پلیس، اهانت خود را اجرایی نمی‌کنند. در سوئد و نروژ نیز دقیقاً همین اتفاق رخ داد. در واقع افراد هتاک به پلیس پناه می‌برند تا در امان باشند. موج اسلام‌هراسی در اروپا واکنش‌های متعددی را به دنبال داشت. در همین راستا، «احمد الطیب» رئیس دانشگاه الازهر مصر سوزاندن قرآن کریم در سوئد توسط تندروها را جنایت تروریستی، وحشیانه و نژادپرستانه خواند. وی گفت: کسانی که جرئت انجام جنایت سوزاندن قرآن کریم را داشته‌اند، باید بدانند این یک جنایت تروریستی وحشیانه است.^۲

■ راه‌های مقابله با راهبرد اسلام‌هراسی غرب

* ناکید بر برخورد دوگانه غرب با آزادی بیان

برکناری موريس سينت ا سنثت کاریکاتوريست شارلي ابدو: به نوشته روزنامه تلگراف انگلیس در ۲۷ ژانویه ۲۰۰۹، سینت، کاریکاتوريست شارلي ابدو، به دلیل انتشار مطلبی و نقل لطیفه‌ای در مورد پسر نیکولا سارکوزی، نخست وزیر وقت فرانسه، برکنار شد! جرم موريس برانگیختن نفرت علیه یهودی‌ها اعلام شد. غیرقانونی و ممنوع بودن انتقاد از همجنسگرایی و اظهارنظر، سؤال و تحقیق و تردید در خصوص هولوکاست در برخی کشورهای غربی از دیگر نمونه‌های برخورد دوگانه با آزادی و حقوق بشر است؛ انتقاد از هولوکاست در فرانسه تا یک سال زندان و حدود سه هزار فرانک جریمه دارد.^۳

* عدم تطابق و خلاف قوانین بودن اقدام غرب علیه اسلام با اسناد و میثاق‌های بین‌المللی مصوب خود غربی‌ها؛

توهین به ادیان مختلف، غیراخلاقی و خلاف مقررات بین‌المللی از جمله بند ۳ ماده ۱۹ و ۲۰ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی است. در بند ۳ ماده ۱۹، حق آزادی بیان نامحدود نیست و باید به حقوق حیثیت دیگران و حفظ نظم عمومی توجه شود. در ماده ۲۰ همین میثاق، تبلیغ برای جنگ و ترغیب کینه‌ورزی از هر نوع ملی، مذهبی و نژادی ممنوع است. علاوه بر این مواد، در اعلامیه حقوق بشر ملل متحد مصوب ۱۹۴۸، اعلامیه کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل

۱ - مطالعات اروپا، مرتضی نشاط، ۱۳۹۹/۷/۲۹.

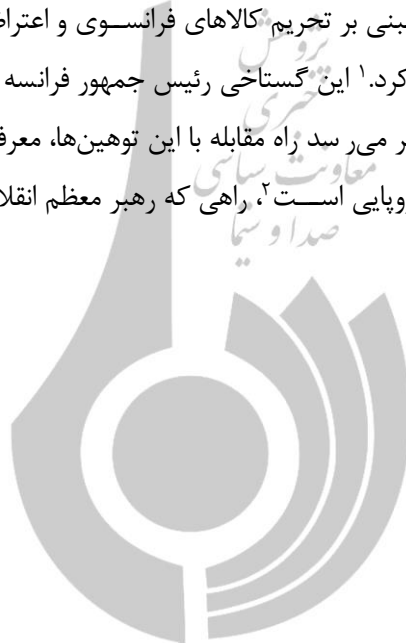
۲ - خبرگزاری مهر، به نقل از رای الیوم، ۱۳۹۹/۶/۱۲.

۳ - خبرگزاری مهر، ۱۳۹۹/۶/۱۴.

متحد ۱۹۹۶، بیانیه اجلاس سران سازمان ملل متحد در ۱۲ دسامبر ۲۰۰۳ و بیانیه مصوب اجلاس دوربان سال ۲۰۰۳ نیز بندهایی به محکومیت توهین به ادیان و چهره‌های آسمانی اختصاص یافته است.

■ کلام آخر

بی‌تردید از اصلی‌ترین دلایل توهین‌ها به اسلام و تبلیغات منفی علیه ارزش‌های اسلامی، ترس صهیونیسم جهانی از گسترش بی‌حد و مرز دین مبین اسلام در کشورهای غربی است و اهانت تازه مقامات فرانسوی به ساحت قدسی نبی اکرم (ص) را نیز می‌توان نشانه‌ای از عجز آنها در قبال جذابیت نماد دعوت به دین یعنی پیامبر (ص) دانست. نکته دیگر اینکه؛ اقدام رئیس جمهور فرانسه در همراهی با نشریات و دیگر مقامات این کشور در هتک حرمت پیامبر گرامی اسلام (ص) به خوبی برخورد تبعیض آمیز غرب با مقولات مختلف را عیان کرد. یعنی در حالی که غرب نسبت به این حادثه اقدامی نکرده بلکه به بهانه آزادی بیان یا همراهی کرده و یا سکوت کرده بود، همزمان منتقدان به هولوکاست و تشکیک کنندگان نسبت به برخی حوادث حاشیه‌ای آن را دادگاهی و محکوم می‌کرد. علاوه بر این حتی تعدادی از فعالان رسانه‌ای را که نسبت به برخی سیاست‌های دولت اشغالگر قدس و یا یهودیان انتقاد کرده بودند را وادار به عذرخواهی و یا استعفا می‌کرد. اما به رغم واکنش‌های جهان اسلام علیه اقدام رئیس جمهور فرانسه مبنی بر تحریم کالاهای فرانسوی و اعتراضات گسترده، مکرون اعلام کرده که از موضعش علیه اسلام عقب نشینی نخواهد کرد.^۱ این گستاخی رئیس جمهور فرانسه خشم و نفرت را در جهان اسلام علیه او و غرب گسترش داده است. در هر حال به نظر می‌رسد راه مقابله با این توهین‌ها، معرفی ابعاد شخصیتی پیامبر اسلام (ص) در قالب‌های مبتکرانه و خلاقانه برای جوانان اروپایی است.^۲ راهی که رهبر معظم انقلاب در قالب پیام به جوانان اروپایی و غربی چندی پیش منتشر کردند.

^۱ - خبرگزاری فارس، ۱۳۹۹/۰۸/۰۴.

^۲ - «ترس غرب از گسترش روزافزون اسلام در اروپا»، خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۷/۲.